

Hatodik kiadás
(magyar nyelven harmadik).
A nemi élet
titkai s veszélyei.
Értekezések a nemzés és nemi betegségekről, az utóbbiak óv- és gyógy módjaival. 457 (1-12)
Függelékkel a bujakkori ragályzáról és Dr. Rodet, lyoni orvos
ragályelleni leghízebb óv- szeréről.
A férfi és női ivarszerek bonczati ábrával.
Ára: 1 ujfórint.
Postán megküldve 10 krral több; utánvéttel 40 krral több.
Megrendelhető szerzőtől következő czim alatt:
Dr. Eiber V. P.
Pesten, József-utca 66-ik számú saját házában.

Dr. Pattison-féle
köszvény-vatta
enyhíti azonnal s gyorsan gyógyítja
a köszvény és eszók
minden nemét, u. m.:

arcz., mell-, torok- és fogfájás, — fej-, kez- és térdköszvény, — haszaggatás, gerincez- s ágyékfájdalmak. Ára egy egész csomagnak 70 kr. Félcsomag 40 kr., és kapható Pesten: a „szent lélekhez“ címzett gyógyszerárban, király-utca 7-ik sz. alatt; **Temessvárt:** Pocher J. E. gysz.; **Makon:** Weil M., Budán: Pichler V. udv. gyógyszerész; **Veszprémben:** Tuszkan M.; **Zomborban:** Heindlhofer R.; **Eperjesen:** Schmidt K. gysz. uraknál. 386 (2-4)

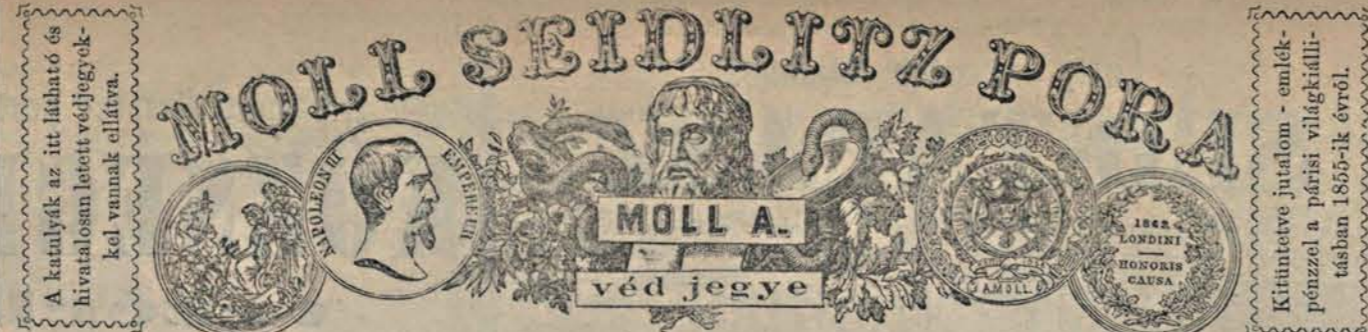
Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4-ik szám) megjelen- tek és minden hitelen könyvárusnál kaphatók:

Természettani földrajz
különös tekintettel
a magyar birodalom természeti viszonyaira.
A művelt olvasó közönség számára
írta **Szabó Ignác.**
ELSŐ KÖTET.
A szövegbe nyomott számos ábrával s három földabroszszal.
(8-rét. 193 lap). Füzve 2 forint.

A csillagászati és természettani földrajz
rövid tankönyve.
Közép tanodák használatára
írta
SZABÓ IGNÁCZ.
Első kötet.
A szövegbe nyomott tíz ábrával s a tenger-áramlások abroszával.
(8-rét. 118 lap). Füzve 60 krajczár.

Anyatejet pótló gyermektápszer!
Folyó évi február hó 7-éről kelt, az „Orvosi hetilap“ 6-dik számában közölt cikket a póttápszerokról, fontosságánál fogva ajánljuk a t. cz. közönség figyelmébe. Liebig hírneves vegyész felalálójá az anyatejet pótló gyermektápszer szőp és por, azaz: dara-nyagba, Liebig Ede stuttgarti jeles vegyész által készíteve, feltün- eredményen használhatók már egy idő óta a pesti gyermekkorházban, valamint számtalan magán-körökben is. Mindkét alaku tápszerhez kellő használati utasítás van mellékelve, a melyek szerint Dr. Torday tudor ur ezen cikkeket az orvosi gyűlésben bemutattván, azok hasznos voltáról tagdíjait meggyőzvé: dr. Bokay tandur ur, Magyarországi első gyermek-orvosa is ezen szerket mint kitünöket ajánlá a gyakorló orvos urak figyelmébe.
Ezen gyermektápszer főtulajdonosága az anyatej pótlás, mint tápszer gyenge alaku, **serophulusus**, valamint **gyomor- és béluhurban** szenvedő gyermekeknek hathatós szer.
Kapható **WERTHER** és **BRÁZAY** cégénél Pesten, ország-ut 26. szám és **Török József** urnál király-utca 7. sz. 454 (1)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-dik szám alatt).

MOLL SEIDLITZ PORA
MOLL A.
védjegye
Központi szállítási rakhely a „golyához“ címzett gyógyszerár Bécseben.
ÓVÁS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adtak el, melyek saját utasítványaim- mal szóról azonosok és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így kúliakról néve gyártmányaimmal közösen üssetéveszi- betök. — mindfolyga azon észrevétellel évek mindkett ezen hamisítványok megvétele: hogy az általam készített Seidlitz-porok minden egyes kutyát, valamint az adagok papírjai hivatalosan letetemenyezett védmarkkal vannak ellátva.
Ára egy bepecsételt eredeti kutyának 1 ft. 25 kr. — Használati utasítás minden nyelven.
E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert háziszerek között ragadhatatlanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy császári birodalom minden részeiből került s kezzeinknél levő hálaíratok a legrezeletesebben tanúsítják, hogy e porok **rozótt szornaloknál, emésztéshány és gyomorhény**; továbbá: **gör- csök, vese- és ideges bajokban, szívdobogással, lédeesség okozta főtájással, vértörlésnél, eszes fogfájással, végül hystériára, bukóra és huzamos hanyasra** hajlammal stb. a legjobb sikerrel alkalmazhatók, s a legártóbb gyógyhatást eredmé- nyezték. — Az ez ételemben igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegek részéről, kik miután nálok minden- nyakrai allopathikus és hydropathikus gyógymódj eredménytelenül kimerítetett, az egyszerű háziszerek folyomodtak, és ebben rongált egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszer megjelölt. — Ez elismerőiratok szerzői között a társada- lomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, muzsai gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nembei oly egyének is képviselők, kiknek ezelőtt még a legbírdetebb gyógyfórá- sok sem okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használatá által állított helyre.
A főraktár létezik:
PESTEN Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik szám alatt.
UHJ JÓZSEF ur kereskedésében, granátos-utczában.
Ezen czégek alatt szintén megrendelhető:
a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj is.
Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkpakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsír-faj a Dorsch- halaknak legrosszabb egybegyűjtése és kiválogatása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelebb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, serophulus és rachitis, köszvény és eszú, idült bőrkötes, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztatik.
MOLL A., gyógyszerész Bécseben, „zum Storch“ Tuchlauben.

A legnagyobb vászonruha-raktárban
váci-utca
„YPSILANTI“-hoz Pesten
kaphatók a legolesőbb áron a legnagyobb választékban, mindennemű kész fehérneműk, urak, hölgyek és gyermekek számára.
ugymint:
20,000 darabnál több férfi-íngék, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból da- rabja 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft.
10,000 darabnál több színes férfi-íngék 1000 különböző mintában 1 ft. 50 kr., 1 ft. 80 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft.
Fehér madapolan férfi-íngék 1 ft. 50 kr., 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft.
Férfi-nyak vászonból, magyar, félmagyar vagy francia mintára 1 ft. 75 kr., 2 ft. 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft.
Női íngék vászonból, simák 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft.
Női fűző-vallak (Damen-Mieder) 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr.
Fü íngék vászonból 4 éves 1 ft. 80 kr., 2 ft. 40 kr., 6 éves 1 ft. 85 kr., 2 ft. 40 kr., 8 éves 2 ft., 2 ft. 45 kr., 10 éves 2 ft. 10 kr., 2 ft. 65 kr., 12 éves 2 ft. 40 kr., 2 ft. 90 kr., 3 ft. 50 kr., 14 éves 2 ft. 65 kr., 3 ft. 15 kr., 4 ft. 20 kr., 16 éves 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr.
Színes fü-íngék 4 éves 1 ft. 10 kr., 1 ft. 25 kr., 6 éves 1 ft. 25 kr., 1 ft. 40 kr., 8 éves 1 ft. 55 kr., 1 ft. 55 kr., 10 éves 1 ft. 60 kr., 1 ft. 75 kr., 12 éves 1 ft. 65 kr., 2 ft., 14 éves 1 ft. 75 kr., 2 ft. 10 kr., 16 éves 1 ft. 75 kr., 2 ft. 20 kr.
Mindennemű **téli és mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb téli czikkek** férfiak és hölgyek számára nagy választékban.
Főraktára a legjobb amerikai krinolinnak mindentéle színeben 2 ft., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft. — 5 ftig.
Színes alszoknyák 4 ft. 75 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 7 ft. — 10 ftig.
És sok egyéb kész fehérnemű czikkek, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmen- tesen elküldetik. — Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat **rumburgi, hollandi és irlandi vászonokban**, vége 27 ft., 28 ft., 30 ft., 32 ft., 35 ft., 40 ft. — 120 ftig.
Creszváson, vége 12 ft., 12 ft. 50 kr., 13 ft., 14 ft., 15 ft., 16 ft., 18 ft., 20 ft. — 25 ftig.
Vászonsebkendők, tucztája 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft. — 20 ftig.
Törökzökök, tucztája 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft. — 20 ftig.
Színes agyi kanavasz, vége 9 ft., 10 ft., 11 ft., 12 ft., 13 — 16 ftig.
Vászon asztalkendők, tucztája 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft. 30 kr., 7 ft. 50 kr., 8 ft. — 12 ftig; abroszok minden nagyságban hat személytől 24-ig; **asztali kész- letek** 6, 12, 18 és 24 személyre.
Nagy választás ágyterítők, piquet- és tricót paplanokból, kavés és csemegeken- dőkből.
Menyasszonyi készletek bevásárlásnál fehérneműk roppant halmasza következtében oly helyzetben vagyunk, hogy a legnagyobb mennyiséget mindenkor készen szolgáltatathatjuk.
Küldeményeket minden irányban utánvéttel még a levél érkezése napján azonnal elküldünk és csomagolást nem számítunk, ugyszintó megrendelések leg hamarabb elkészíttetnek.
Kollarits József és fia. 388 (6-6)

Vasárnapi Ujság.
Pest, márczius 14-én 1869.
Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.
Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg: Egy négyezer hasábott petti sor vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécseben: Opellik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígatás után 30 krajczár.

Lamartine.
(1790—1869.)
A mult hó utolsó napján, február 28-án hunyta be szemét az örök álomra Franciaország egyik legnagyobb költője és írója, egykor — bár rövid ideig — első államférfia: Lamartine. „Meggzúnt túlélni magát“ — e maró gúnnyal jelenté halálát Girardin lapja, egész Franciaország gyása közepett. A koporsóhoz roszul illett a gúny, habár igazság rejlik is alatta. Lamartine túlélté magát, de egykor nagy és ünnepele vala, s mint az 1848-diki köztársasági kormány elnöke, egy nagy nemzet élén állott. Mint költő, millió és millió szívnek nyújta gyönyört vagy vigaszt; s legna- gyobb művét: a Girondisták történetét palotától kunyhóig mindenütt elragadtatással olvasták.
Neve nálunk is elég ismeretes. S olvasóink bizonyosan jó neven veendik, ha halála alkalmából mi is feljújítjuk emlékezetét.
De Prat Alfonz (a Lamartine nevet, csak később örökölte anyai családja fejtől) 1790. okt. 21-én született Maconban. Atyja lovassági őrnagy volt s a forradalom alatt börtönt szenvedett. Kiszabadulván, falusi magányba vonultak. A fiu 1809-ig Belleben a jezsuiták iskolájában növekedett, 1810-ben Lyonban végezte tanulmányait. Azután Olaszországot látogatta meg s onnan visszatérve Párisba ment. De csakhamar súlyos betegséggé esett s orvosai szelidebb égalj alá küldötték. Nápolyban meggyógyult, de az első nagyobb fájdalom itt érte szívet. Szenvédélyesen szeretett kedvesét veszlette el, kiról egy szép elegiában írta:
„Tizenhat éves volt! meghalni még kora!“ Midőn vissza- tért, Napoleon már meg volt bukva s XVIII. Lajos ült a trónon. Lamartine rajongó legiti- mista léte re a testőrségbe állt. A 100 nap leoldatá vele kardját. S később sem kötö föl azt ismét. Egy új szerelem, a költeményeiben oly ünnepele Elvira iránt, visszatartá őt a

LAMARTINE.

egy utolsó éneket irt, melyben az olaszok férfiatlansága ellen hevesen kikelvén, egy olasz ezredessel párbajt kelle vinnia, melyből nehéz sebbel s lassu gyógyulással menekült meg.
Mint Chateaubriand, ő is bölcsész s val- jog stb. Ezek mellett kiúzdott a sajtóban is, röpiratok, nyilt levelek által, melyekben tartalék nélkül, merészen hirdette az igazságot, megtámadta a napi politikai irányo- kat. Ez iratok roppant hatást tettek. A sza- bad szó és vélemény, azon nemzedék előtt

legalább, soha sem nyilvánult Franciaországban ily mértékben. Befolyása nagyra növekedett; s bár a kamarában a többség szavazatait meg nem nyerheté, valahányszor felszólt, siri csendben hallgatók végig. Szembe helyezé magát a júliusi dynastiával s az általa képviselt kormányvelekekkel, és már 1845-ben, a fölfegyverzési törvény tárgyalása alkalmával megjósálta annak közeli bukását. 1847-ben a küzdelmet kivitte a parlament sorompóiból s a divatba jött bankettek leghatalmasb szónoka lón, ki a kormány népszerűtlenségére legtöbbet hatott. Ekkor adta ki a Girondisták történetét is; mely bár a történelmi mű nevének alig felel meg, legnépszerűbb munkája volt, s művészi előadása által csaknem egy történelmi irányregény hatásával bír. E kitérő művet irodalmunk is bírja. Minden nyelven s száz meg száz kiadásban olvasta azt egész Európa. Történelmi hiányai dacára is valóban rendkívüli mű ez. Magas szellem lengi át s erkölcsi mély igazság az alapja. Igazolja a forradalmat, a köztársaságot, de megroja túlságait s a mellett mindenütt fölkeresi a jellemnek nemes oldalait. E mű igen sokat tett a dynastia megbuktatására s egy új forradalom és köztársaság lehetővé tételére.

1847 végén politikai programot adott ki s határozottan kitérte a zászlót, mely alatt nem sokára a februári forradalom létesült. 1848 elején, a politikai bankettek betiltása ügyében tartott beszéde roppant és maradó hatást idézett elő. A február 24-diki döntő ülésben, melynek Lajos Fülöp futása és az előbbi kormány s dynastia végbukása lón következménye, az ő alakja magaslik ki mint a legnemesebb és legméltóságosabb. Minden párt kívánta, hogy a forradalmi kormányban részt vegyen. Személyében a konzervatívok a rend, — a szabadélvények a szabadság biztosítékát látták. Hogy a februári forradalom vér nélkül diadalmaskodott: neki lehet köszönni. Midőn mindenki elveszté vagy fejté vagy higgadságát: ő állt a dolog élére, szóló a néphez, szó és kiáltványok által; proklamálta a szabadságot és a rendet. A külföldi hatalmakkal érintkezés, benn a féktelenség elleni küzdelem, — a legválságosabb tette azon köz-ídot, mely a követi kamara feloszlatását a nemzetgyűlés egybeüléséig tart. E szorongó időszakban a csend és rend fentartatott, s az érdem Lamartine-é: hogy e legnehezebb időszakban Franciaországot az anarchiától megmentette. Európa iránt sem kisebb érdeme: a forradalmi kitérőket s egy általános világháború fellobbanását, külügyminiszeri minőségében elhárította. A Rajna-vonal kérdésében ritka mérséklettel gátolta meg a háborút. Jutalma a nemzet bizalma volt, mely legnagyobb fiát látta s ünnepelte benne. A nemzetgyűlésbe több kerület választván meg, negyedik milli szavazattal lón beválasztva. Egy ideig mint köztársasági elnök-jelöltet emlegették, nagy lelkesedéssel.

A népszerűség azonban csak a Tarpéji szirt volt neki, melyre föl vitték, hogy letaszítsák. A mily hosszasan s lassanként emelkedett, évtizedeken át, a népszerűségben és befolyásban, oly hirtelen zuhant alá annak meredélyén. — Egyetértése Ledru-Rollinnal, engedékenysége Louis-Blanc iránt, gyorsan aláásták népszerűségét, s a júliusi zavarok kitérőrekor, egyszerre oly gyűlöltté lett, mint innepelt volt előbb. Hasztalan törekedett igazolni magát „Három hónap a kormányon“ — és „Az 1848-ki forradalom története“ című műveiben, melyek önmaga dicsegetését s eljárásai apológiáját tartalmazták. Az 1849-ki választásoknál egyetlen kerület, még szülővárosát sem választotta őt be a törvényhozó gyűlésbe, kit 1848-ban tíz kerület

vetekedve választá meg. Napoleon államcsinje (1851. decz. 2.) után egészen visszavonult a politikától. Kezdeté tulélni magát. Mértéktelen pazarlásai birtokai eladására, emlékiratai kiadására, s — mert rendkívüli díjazták — sok és elhamarkodott írásra kényszeríték. Ez utóbbi művei nem méltók írói pályája kezdetéhez. Mesés összegeket kapott érettek, de még sokkal mesésebbeket költött el. Tömerdek adósságát ismételt nemzeti adakozásokból fedezték, mi őt alig látszott megalázni, oly kevély volt érdemeire.

Néhány évvel ezelőtt agylágyulásba esett. Értelmi erői megfogyatkoztak. Csak négy év élte még, s február 28-kán teste is meghalt, évek előtt elhalt szelleme után.

Lamartine, fényes pályája tetőpontján, egyszer irántunk magyarok iránt is nemes rokonszenvet nyilvánított. „Magyarországnak annyi barátja van Franciaországban, a hány francia él határai között“ — mondá a párisban mulató magyaroknak, kik a köztársaság ünnepén a magyar zászlót vitték neki, üdvözlét s hódolat jeléül.

Költeményei egyikét mai számunk hozza, mutatványául költői szellemének.

Őszszel.

LAMARTINE-től.

Erdő, melyen még egy kis zöldség megmaradt, Ti hervatag páston sárguló levelek! Utolsó szép napok! mosoly a gyász alatt! Ti illetek bűnhöz, — mélan tekintetek!

Lelekem ősvény, melyen mélan jár az ábránd; Szeretek rád nézni egyszer, utoljára, Árnyba vesző fény, mely siri lámpa gyanánt Félvilágot vet az erdők homályára.

Őszszel a midőn a természet haldokol, Fátvolyozott arcza lelkeim több báj talált; Baráti búcsú ez, egy utolsó mosoly. Ajkrol, mit örökre lezárand a halál.

Igy forduló én is, éltem véghatáran, Mely teljesületlen reményekre veszett, Így forduló vissza, irigy szemmel látván Az örömet, melyet szívem nem élvezett.

Föld, nap, völgyek, halmok, szelid jó természet! Egy könnyel adozom nektek sirom révén. Oly balzsamos a lég! minden egy igézet! Oly ragyogó nap, a koporsó szélén!

Szeretném fenékig üríteni, ha lehet, E mézzel s ürömmel szinig telt poharat; E pohárnak, melyből ittam az életet, Hátha a fenékén még egy csöpp méz maradt.

Hátha a sors még egy boldogságot tarta Fönn nekem, bár minden remény füstbe mene, Hátha a tömegben, tölem eltakarva, El valahol egy szív, a mely megértene!

A virág, hulltában illatát kiadja, Hogy az elröpülőn a lég szellőivel; Az én lelke, a mint a földet itt hagyja: Mint egy méla dalam, légbé úgy oszlik el!

Szász Károly.

A Paptava.

(Angol beszély.)

Második fejezet.

(Polytatis.)

Hogy az esküvő minél nagyobb csendben történhessék, kora reggelre tették azt. Alig ütötte a kilencz órát, már Charterné asszony — csaknem az egyedüli meghívott vendég — a templomban ült a papszékbén. Kódós, hideg idő volt, hóhajtó esipós széllel. A lelkész né vaczogott téli ruhájában, s kissé el is volt érzékenyülve, mert a dolgok tisztas rendének, s azonfelül a női méltóságnak sérelmét látta abban, a mi végbe volt menendő,

s úgy vélekedett, hogy sokkal szebb lett volna ennél Eliznek, első férje utáni bánatában tört szívvel meghalni.

— Vajjon ha az én Johnom meghalna, el tudnám-e feledni őt? — töprengött a meleg szívi kis asszonyság, s épen közepén volt azon képzelődésnek, mily vigasztalhatlan lenne ő John koporsója felett, midőn a templomajtó megfordult sarkában s a völégény belépett rajta.

De mily völégény! — Denbigh Fülöp máskor is sápadt volt, de az a Denbigh, ki most a templomba lépett, nem hasonlított jobban a tegnapi Denbighhez, mint a holttest hasonlít az élő testhez. Charterné asszony valószínű megborzadt tőle.

— Én istenem, ez az ember megháborodott! — gondolá magában. De egy pillanat mulva elmosolyodott aggodalmán, látván, hogy az orvos egészen tisztességesen viseli magát. Azonban az öreg Izott, ki fehérrel díszített cseszenyészin merino ruhájában nem messze állt tőle, egy perczig sem tudta szemét gazdájáról levenni. És azt az észrevételt tette magában, hogy miközben egy inakönyv leveleit forgatja, kezei úgy reszketnek, hogy néha meg kell pihentetnie, és hogy míg menyasszonya megérkezett, folyvást harapdálta alsó ajkát. Mindamellett is egész készséggel állt az oltár elé, midőn Eliz násznagya, egy nyájás öreg ur karján belépett. Az ara tisztos özvegyi ruhát viselt, világos szürke se-lyemből, mely széles redőkben omlott teste körül a hosszú fehér köpeny alatt; néhány zöld narancslevél könnyű fehér főkötőjében mutatva, hogy nem gyászol. De nem választ-hatott volna jobb öltözetet azon világos czéllal sem, hogy leányserű szépségét ki-emelje.

— Igazán — jegyzé meg Charterné magában, — Eliznek meg kell rettenni, ha e völégény arczára tekint. — S aztán egy oly gondolata támadt, minő évek óta nem fordult meg elméjében: — De hiszen volna bár arczotok piros mint a tűz, mégis jobban hasonlítana az a halálhoz, mint a házassághoz.

De Eliz semmit sem vett észre. Az egész szertartás alatt egyszer sem emelte föl szemét, hanem két ízben összerentett: midőn Fülöp göresösen megszorítá gyöngéd ujjait forró kezével, és midőn a lelkész azon ünne- pélyes szavainál: a mit isten összekötött, ember azt szét ne választssa, Denbigh forró keze egyszerre hideg lón mint a jég.

A szertartásnak vége lett. Az új párnak nem volt messze menni, Denbigh karjára vette ifju nejét, s átmentek a templom udvarán a kis házikóig, hogy Eliz a féli naphoz alkalmasb uti ruhát vegyen fel. Azon tengerparti helység, hova utazandók voltak, valami tíz angol mérföldnyire fekiútt s a postakocsi készen állt már az udvar előtt, mikor a templomból kijöttek. Annál fogva Denbighnének nem tünhetett fel, hogy férje sietségre un-szolta az üdvözlésükre gyűlt tömeg köréből, csupán a fölött fejezte ki aggodalmát, hogy valószínűleg hóvizatar éri őket utól utközben. Midőn fölötözött a nappali szobába át-jött, férjét a kandalló mellett találta, kezeibe csüggesztett fölvel. Arca annyi szenvedést fejezett ki, hogy Eliz oda sietett hozzá s azt kérdezte, hogy talán beteg?

— Beteg? Nem! — felelt Denbigh, de oly arczkifejezéssel, hogy Eliz önkénytelenül felkiáltott:

— De igen, látom, én hogy ön roszul van. Mi baja, Fülöp?

— Mámoros vagyok, vagy tán szerelmes, — válaszolt az mosolyogva. — Készen vagy az utra?

— Egy percz alatt készen leszek. Hanem nézze Fülöp ujjamat, nincs többé rajta más,

mint az ön jegygyűrűje. Mult éjjel még erősen bele volt a másikba dugva s ma reggel magától leesett. Nem különös ez?

Denbigh nem felelt, sőt úgy látszott, mintha nem is hallgatna rá, annyira elfoglalta magát, hogy neje ruháin egyet-mást igazgatott, s aztán ujra sietteté az indulást.

A kocsi hátadólts úgy maradt mind-addig, míg a báméskodókkal tele utcából ki nem értek. Eliz észrevette lábainak nyugtalan mozgásáról, hogy valami baja van, de azt hitte, hogy csak a falu népének faragatlan, szájtáti érdekeltsége untatja, s talán épen ő miatta.

— Miattam ne boszankodjál, — mondá hozzá fordulva. — És a rávetett pillantástól összeborzadt.

Mikor aztán a faluból a zajtalan, szabad mezőre kiérték, Denbigh szenvedélyesen magához szoritotta nejét s felkiáltott:

— Valahára enyim vagy, nincs többé sem égen, sem földön hatalom, mely egy-mástól elszakaszson.

— Nem tettem volna fel Denbigh urról — mondá Charterné asszony este, férjével az akkor napi esküvőről beszélgetvén, hogy oly ideges legyen s oly különösen tudja magát viselni. Soha sem találok őt szeretetreméltó-nak, de ma épen meggyűlölttem, midőn Elizt szerencsekívánatink elől megszöktette és minden lelket eltávolított tőle, mintha a ránczéstől is féltene. Rútul viselte magát. Aztán meg látott ön valaha ily arczot? Igazán mondom, inkább hasonlított olyan emberhez, kit akasztani visznek, mint völégényhez.

— A férfi mind bolond, egy kicsit ily alkalommal — jegyzé meg a lelkész. —

A hó megeredvén, egész éjjel esett. Midőn másnap reggel Denbighné az ablaktáblát felnyitotta, ép oly fehér volt előtte a világ, mint ara-fátyola. Ez így tartott egész héten át s Denbigh fenékig fagyott mély havon hozta nejét haza.

Sötét volt, csupán a föld szomoru fehér-sége terjesztett némi világot, midőn kocsiját a falun keresztül azon szűk utcába ért, hol Denbigh háza fekiútt. Az érkezéket Izott fogadta égő gyertyával s örömtől ragyogó arczal. A kis előszoba jól nézett ki, de sokkal jobban még a lakószoba, melyben kandallótüz és gyertya égett, finom fehér kárpitra, kényelmes alacsony székekre, csinos asztalokra és temérdek kedves apróságokra sütvén, minőket nem mindennap találni egy falusi orvosné szobájában. Eliznek alig volt ideje a kellemes meglepetés egy hangját ejteni, mert férje unszoló, hogy melegitse fel tagjait, s csak midőn a kandallónál ült és uti ruháit levetette, nézhetett szét és felkiáltott örömeiben:

— Mily gyönyörű! És ni! az én butorkám is mind itt vannak s ugy ide illenek, mintha mindig itt lettek volna. Hát büvész ön, Fülöp? Most értem már, miért nem látogathatott meg az esküvő előtti nap. — Hanem igazán szép!

— Valóban tetszik, Eliz? Igazán szépnek találod?

— Hogy tetszik-e? hogy ne tetszenék! Mily csinos könyvgyűjtemény! — S térden állva vizsgálta végig a kis könyvtárt, mely a kandallótól nem messze egy thékában volt.

— Nemde, Fülöp, gyakran fogjuk ezeket olvasgatni, s ön megtanírt rá, hogy megértsem? Itt meg ni! mily szép nagy zongora!

— Mindig vágytam arra, hogy neked zongorát vehessék. Új le, Eliz, és dalolj zongoráid közül, melyeket én annyira szeretek.

Eliz úgy tön. Székében hátradölvé, dal-dal után mondott. Férje figyelmesen hall-

gatta az édes hangokat, melyeket ő mindig az éneklő hang tökélyének tekintett. Az éneknak Izott vetett véget, jelentvén, hogy kész a vacsora, melynél kikötötte magának, hogy egy lélek se szolgáljon fel rajta kívül e napon.

— Ez a szoba természetesen az udvarra nyílik — mondá Denbighné asszony, mikor vacsora után oda visszatértek. — Sok éve mult, hogy benne nem voltam. — Kinyitotta az ablaktáblát és kinézett. — Mily kísérteti ez a kert! a fák mint mennyi fehér lepedős kísértet. S amott a Pap tava, ha nem csalódom, mely körül azt mondják, hogy szellemek járnak. Minő rémes hely!

Betette az ablaktáblát azon ürügy alatt, hogy fázik, és csakugyan reszketett kissé, midőn férje mellé ült.

— Te meghütötted magad, Eliz. Beteg vagy, vagy tán félsz?

— Oh nem! egy kis borzongás az egész. Izott azt mondaná rá, hogy a halál ugrott rajtam keresztül.

— Új le — inté férje, közelebb téve egy széket a kandallóhoz s orvosai komolysággal hozzá tette: — Az ily borzongásoknak rosz következménye lehet. Nem fázol már? Mutasd kezedet.

— Már jobban érzem magam. Ugy tetszett, mintha a paptavi kísértetnek kedve jött volna engem megijeszteni. Képzelteti: mennyire megrezentem egy pillanatra, midőn arra a szomoru helyre kitekinték!

— Valóban szomoru hely — hagyá helybe Denbigh, neje ujjait melengetve. — Itt hagyjuk nem sokára. Ugy tetszik, mintha fagyos ujjacskáid valahára fölmelegednének.

A rajta erőt vett kellemetlen érzést elű-zendő, egy asztalkához ült Eliz, mely menyasszonyi ajándékokkal s egyéb csecebecsével volt megrakva, s egy régi módi kosárkát vőn elő, melyben vörös, kék és sárga papirszeletek voltak.

— Mily kedves eszme ez az öreg Ducane asszonyságtól! — szóló mosolyogva. — Lát-tad ajándékát, Fülöp? Egy csomó shakespearei mondat. Huzok belőle, hadd lássam, hogy rám? Még talán nem késő az idő.

Nevetve húzott ki egy vörös papírt, de elkomorodott, azt olvasván, és úgy nyujtotta férjének.

— Nézd, lehet ennél valami szomorubb és boszantóbb?

Ama sorok álltak ott Harmadik Rik-hárdból:

Tartsd messze magad tőle; övd magad, Arcza pokol, bűn és halál nyoma, Azok zsoldjában áll...

— Szakítsd szét, — kiáltott Denbigh. — Tépd szét azt a papírt.

— De akkor akár mind széttéphetem. Pedig nézd mily szép rendben vannak.

— Hát tépd szét mind. Szakítsd szét rögtön.

Eliz nem volt ily parancsoló hanghoz szokva és csodálkozott, hogy ránczolja össze férje homlokát s hogy kíséri szemével engedelmes ujjait, ha vajjon eléggé apró darabokra tépik-e a felnyitott papírt.

Ez megtörténvén, Denbigh előszedte a többi kosárból s figyelmesen átolvasta, Eliz pedig halkán fölkel s mialatt az új lakással és új életmóddal megismerkedni igyekezett, látta, hogy amaz néha-néha rá-függeszti szemét oly tekintettel, melyet az ifju nő megérteni nem tudott, s mely azonnal megszünt, mihielyt az övével találkozott. Elhatározta magában, hogy másnap reggel elteszi szem elől a bűnös papírokat s nem érezte jól magát, míg csak férje az olvasást félretelve ismét szokott modorában és szokott hangján nem szóló hozzá.

Másnap reggel lágy idő lett. Csurgott és csepegett minden eres, s annál fogva mikor Denbigh lóra ült, hogy szokott látogatásait végezze, intette nejét, hogy ki ne lépjen a házból. Ez megígérte s délelőtt tele is volt minden keze dologgal, mert Izott folyvást nyakán ült, s megmutogatott neki minden fiókot és szekrényt és pohárszéket, s megismertette azok tartalmát vele. Aztán elköltötte magános ebédjét s késő délutánig rendezett és jó tüze várta férjét. Rendezés közben észrevette, hogy a virágcserep mind borzasztó állapotban van, s minthogy a nap szépen sütött, gyorsan feltette kalapját, sárczipót húzott, köpenyt vet magára és lement a Paptavához, virágkórának valót szedni a belchajló fáról.

Vigyázva lépkedett a kert ősvényén keresztül, még jobban vigyázva a tó sikos partján, mindamellett is karjával egy bokorhoz érven, hőzapor borította el arról. Előrehajlott, hogy azt fejeéről és köpenyéről lerázza s ime a fűben valamit látott lábainál csillogni. Felvette. Gyűrű volt az, különös alakú, rubinkövel.

A dolog nagyon meglepte. Épen ily gyűrűt örökölt anyjától s azt első férjének adta szomoru elválásuk alkalmával. A véletlen megdöbbentő volt s babonás félelemmel fedezett fel több rendkívüli hasonlatot is: ugyanazon alak és nagyság, a kőnek ugyanazon régi módi metszése, még egy kis repe-dés is a kőben egészen olyan. Bajos lett volna elhinni, hogy nem ugyanazon záloga ez a szerelemnek, mely első férje ujján a tenger mélyére szállt.

Elszomorodva ment Eliz haza és remegve ült le a homályosodó hálószobában. Aztán egyszerre felszólt és lefutott félelmében a lakószobába, hol már ekkor gyertya égett. Ekkor érkezett Denbigh haza és a belépőnek Eliz karjaiba omlott. Ez meglepő gyorsan átlátta, hogy valaminek történni kellett és kemény hangon, melyen csaknem kinos aggály volt észrevehető, kiáltott:

— Mi az? mi történt?

Eliz elbeszélte a dolgot s azon természet-kérdéssel végzé:

— Nem különös ez? Soha sem láttam még az életben gyűrűt, mely az enyémhez csak legkevésbé is hasonlított volna, s ime ez egészen ugyanakkor látszik.

Denbigh durván kikapta kezéből.

— Tűzbe vele! — kiáltá — ne érintsd többé! el vele!

Eliz első pillanatban szokás szerint az engedelmességre gondolt; de egy pillanat mulva eszébe jutott, hogy annak a gyűrűnek gaz-dájja is, érteke is van. Utána nyúlt tehát, de férje haragosan visszatartotta.

— Ne bibelődjél örökké azzal a régi történettel! Bármit láss, bármi csekélység forduljon elő, mindjárt tudsz belőle olyasmit összeszerkeszteni, a minek meg sem kéne eszedben fordulni. Eliz, te engem bántasz azzal, hogy minden pillanatban effélen töprengedel.

Eliz rettenve bocsátotta el a gyűrűt, s felhúta a ruhát karján, melyen Denbigh aczél újjai bibor nyomot hagytak. Elérezkenyülten nézett oda, mint a gyermek, mely megütötte magát és sírásra fakadt. De férjét nem csitította ez le, sőt folytonos boszusággal rivalt az rá:

— Mi jutott megint eszedbe? Mondd: mire gondolsz?

— Mire gondolhatnék! Te ma érthetlen vagy előttem, Fülöp. Végre is e gyűrűt valaki vesztette el, de mikor annyira hasonlít ahoz, melyet... — Itt félbeszakította magát, mert eszébe jutott Denbigh féltékenysége, és folytatta sírását.

Denbigh néhány ízben fel s alá járt a szo-

bában, aztán megállt neje közelében a kandelabó mellett.

— Eliz, — mondá — szünjél meg sirni. Ne sirjál, ha azt akarod, hogy meg ne örüljek. Azért sirsz, hogy talán durván bántam veled? Hisz én úgy óhajtanám, hogy egyetlen könyvet se okozzak neked. Bocsáss meg, oh bocsáss meg drága kedvesem.

— És a könyvek mosolyban olvadtak fel. — Egy kicsit megrémítetted, édes férjem, de most már semmi baj. Nem kellene oly komoly oldalról tekintened a dolgokat.

— Légy elnéző irántam Eliz, mert hidd el, hogy nem kisebb szeretetemet irántad, mint komolyságod. Szüntesd meg sirásodat, édes kincsem, és ne gondoljunk többé e dologra.

— Nem veszed hát rossz néven, hogy gyenge voltam? — kérde Eliz újra boldogan — ne is tedd azt. Nézd a gyűrűt! Épen most esett a hamuba a rostélyon keresztül.

— Add ide azt a gyűrűt — viszonzá Den-

emberek nem sokat látatlankodnak neki, s így szabadsága csaknem teljes. — Lehetne róla beszélni, hogy mennyi igaz s mennyi nem, az ilyen ábrándos gondolatokból; de annyi bizonyos igaz, hogy a pásztor-emberek „életük sorjával“ a legtöbbször meg vannak elégedve. Ha akad is egy-két panaszkodó, a világ folyásával elégedetlen közöttük: az többnyire olyan, a ki már annyira ment a szerzetésben, hogy maga gazdájává akart lenni, s valami véletlen csapás attól elütötte. De míg a gondja csak addig megy, hogy ő pásztoroskodjék, s mindegy neki akárki jószágát őrzi is: addig valószínűleg a csöndes boldogság, nyugalmas megelégedés embere maradt a legtöbb.

Épen nem kivétel közöttük a juhász sem, s ha valaki azt hinné, hogy ez állítás nem talál, s az a sok mindenféle kaland, csin, kikapás, a mit a pásztoremberekről tudunk, jutna eszébe: akkor tévedne, mert minden kalandozásában s csaknem a hősködésig menő vállalatában is mindig van a pásztor-embernek valami egykedvűség, valami csöndes komolyság, valami zavartalan nyugalom. Valamelyik juhász lát egy szép nyájat, a melyből tán lehetne „szerezni szép módjával“ s indítványozza

sem lehet visszatartani, az is belerohan a többi után jóba-roszba egyaránt, épen nem keresve, mi vár ott reá. Az esteli „állás“ — a hogy a juhászok a pihenést nevezik a nyájra nézve igazi csend és nyugalom, de a juhászoknak, a mi mozgalmas van az életükben, leginkább ilyenkor van; de a *delelletés* egyformán nyugalmas juhra, juhászra.

A számár megáll, behunyja szemét, lekönyti fülét s a birkák is megállnak a bégve lassan ballagnak egymásközt idebb-odább, míg mind-egyik helyre verődik; pedig voltaképen egyiknek sincs megszokott helye a tarlón, melyre tán akkor léptek először, s úgy összeszorulnak, hogy valamelyik szélsőnek a középre, vagy valamelyik középsőnek a széltre tolatkodni valóságos képtelenség. A juhászok s a birkák is ilyenkor semmi dolga, lefekszik s horkol, vagy álldogál, s ha nagy a melege, kiveti nyelvét, leheg s várja, míg a gazda hámozza a kenyeret a piritáshoz s a kenyérbéjart elköltve, tovább folytatja előbbi dolgát. A szomszéd juhászok is átjönnek egy-egy szóra s a kanász is bojtárjára bizza a szomszéd falu csürhjét s egy „adjon isten“re oda tekint, ha hallana valamit.

Juhász-delelő. — (Frigyes rajza után Greguss János.)

big. — Majd kihirdetem az ujságba. A Pap tavát pedig elzárom a szoros uton levő forgófánál.

— A gyűrű itt van. Ne félj nem tüzes. — Miért mondd, hogy ne féljek? — Mert úgy tetszett, mintha összereszentél volna, mikor ujjadhoz ért.

Másnap megkérdezte Eliz férjétől, hogy tett-e lépést a kihirdetésre? ez röviden azt felelte, hogy elvégezte a dolgot, s Eliz engedékeny és kíváncsiság nélküli természeténél fogva teljesen megnyugodott a válaszbán.

(Folyt. köv.)

Képek a hazai népeletről.

Juhász-delelő.

Beh szép az a pásztor-élet! Aligha van fiatal ember, a ki, ha egykissé költői kedélyű, ne ábrándozott volna róla, hogy a csikós, gulyás, juhász s más efféle életű ember a legboldogabb ember a világon, mert mindig kinn van a természetben, az

a pajtasoknál: „jó hát, ha érdemes, elmegyünk“ s áll a dolog. Megbántja valaki korcsában mulatva, vagy szeretője körül a nyalka legényt, s kitűzi pajtasainak a terminust, hogy ekkor s ekkor, itt s itt a vásáron „lerójják rajta, a mivel ő adós neki,“ a kompánia áll a dolog mellett, hogy „hát számot vetnek vele.“

De azért az emberi szenvedély, mikor aztán már a tettnél vannak, belőlük sem hiányzik ám, sőt csaknem annál lobogóbb, minél csendesebb volt előbb, mint az alvó s egyszerre fellobbanó tűz a hogy hirtelen pusztít. — A juhászok már még a paripája is olyan csöndes, méla állat, mely nem ragadja őt, vihar módjára, hanem poroszkál csöndesen, s ha valamelyik pofacsontján a fokosnak egy-egy irányadó koppanását érzi, fordul a másik oldal felé, s nyugodtan megy tovább, míg ismét más irányba nem térítik. Legfőleg ha szeretőjéhez viszi az ifjú nyalka legényt, s az út sietős: akkor kell a paripának egy kissé kitenni magát. — Ilyen természetű maga a nyáj is. A birkák türelme, együgyű ártatlansága az egész világ minden népénél példabeszédes, a hol e csöndes állatokat ismerik. Mennek a számár után tükönbokron. árkon-berken át, s a vesszélybe jutnak is, ha fele már benne van, a másik felét erővel

Botjára támaszkodik, a pipát jól foga közé szorítja, eregeti a füstöt s megkínálja a juhászokat, de nem tagadja, hogy azon jó remény fejében, hogy ha majd kos döglök, egy szép zacskóra számot tart. Az egyik már épen gyűjt rá, s a piritós-készítő nagy karimájú kalapja alól oda fordítja szemét, hogy jól szerzeg-e a dohány; vagy a hamvas parázst birizgálva, nem keveri-e be a koma piritós kenyerét. A bundás öreg, míg keze már magától végzi a jól megtanult pipatöltést, végig néz a nyájon, teszi a megjegyzéseket, a mit a többiek számba se vesznek, mert nem is azért vannak mondva, nem is olyan fontosak, hogy választ várjon, csak jól esik neki fennhangon elmondani, a mit épen gondol, mert ha más is hallja, még sem esik olyan magával beszélgetés formán, mint mikor egyedül van. Olyankor nem is beszél, ábrándozik, tervezget, vagy számolgatja a napokat, hogy a „szentmihályi lakozás“ig (juhász-bál) mennyi idő van még s nézegeti, hogy melyik birkát adja el, hogy a költség meg legyen, s melyiket vágja le a közös lakomához. Ha mindezeket végig gondolt s a pipa kiégett, ajaka megint mintegy magától összecsiszódik s fűtyöli át a nótát, a melyik lelki állapotát épen legjobban kifejezi; akár azt a csendes merengőt, hogy „Elszegődtem

Tarnóczára bojtárnak, akár azt a szomorubbat, de mégis lendületesebbet, hogy „Hortobágyi pusztán fuj a szél,“ akár valami másikat, a melyik világlágfajdalmat, panaszát s önézetét egyformán kifejezi:

Nagyéteken mossa holló a fiát. Egész világ kigyót-békát rám kiált! Mondja meg hát egész világ szemembe: Kinek mit vétettem én életembe!

A furulya csak a fiatalabbknál s főképen este szerepel, mikor a szunyogok száraz éjszakákon nem háborítják a juhászt, mert ha e zingő-zongó apróságok nagyon körülvesszik, a pipa kerül a szájba, hogy a füstje az alkalmatlan tolatkodókat odább terítse.

A delelőn általában roppant egyhangusággal telik az idő, kivált mikor a kanász is, a juhászok is elmondták a nap eseményeit, csaknem egészen hallgatnak s legfeljebb néha próbál egyik-másik juhász egy-egy elmés megjegyzést tenni az unalmas kanászra, hogy „mit lopja itt az időt, hisz a többi már várja a kútnál a mocsárban“, a mire ő természetesen adós nem marad a válaszzsal, s a lassan füstölgető s hallgatag juhásznak fölveti a problémát: „próbálja meg kend, tudna-e úgy állva aludni, mint itt a hátam mögött ez a másik“, s még csak el sem mosolyodnak rajta. Szóval az egyhangúság akkora, hogy ha valami költői rajongó látná őket, a legunalmasabb álmos táskáknak hinné a társaság tagjait az egész világon. — Az igaz, hogy az egész társaság úgy beleillik a széles pusztá méltóságos egyhangúságába, mint akár az a felhő, mely már reggel óta mindig ugyanazt az árnyékot veti a földre, vagy az a sziklás tó, melynek fonékán még a pöccék is alsznak, s a melyet még a szellő sem fodorint meg, s melynek egész dolga csak az, hogy egy-egy héja-madár képét visszaadja, mely szárnyát is alig lendítve repül azok felé a messze tanyák felé, a hol a ház tetején valami eledelet reményl, mert a libapásztorok és gazdaasszonyok oda szokták a döglött libákat s csirkeket hajigálni. — r. — s.

Hg. Karagyorgyevics Sándor.

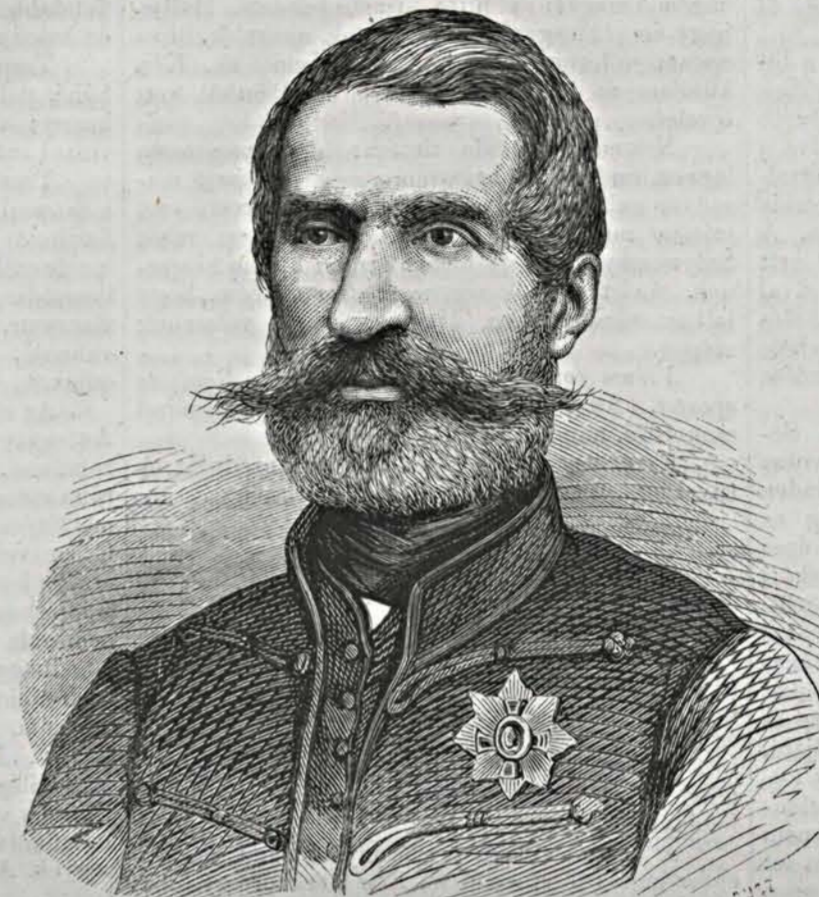
Akár ne is írának ismereteseül semmit. Másfél év óta, és főként az utóbbi hónapban, olvasott eleget a közönség Karagyorgyevics hercegről.

Trónjától megfosztott, száműzött, uralkodó eléggé gyakori jelenség napjainkban; de egy uralkodói férfi a vádlottak padján, közönséges, rendes törvényszék előtt, — ez szokatlan mostanig, és első eset Karagyorgyevics hercege eseté.

I. Károlyt és XVI. Lajost is törvényszék elébe állították nemzeti; de rendkívüli volt mindkét esetben a törvényszék, rendkívüliek az országok viszonyai.

Karagyorgyevics herceget, az egykori szerb uralkodót, Magyarország egyik törvényhatóságá-

nak itélőszéke idézte maga elé, mint jelenleg magyarországi lakost, ép oly egyszerűleg és minden különös eljárás nélkül, mint akármely közönséges polgárt. Kihallgatása ép úgy folyt le, mint vádlott társaié, a hozzá képest alarendelt állású Trifkó-

Herceg Karagyorgyevics Sándor.

viesé s Stankovicé. Anyiban volt megkülönböztetve, hogy ilye adható feleleteit; de az sem a herceget, hanem az elaggott embert illető kedvezmény volt.

Védője, Funták ügyvéd, megkísérel ugyan valami különös, extra szabadalmazott jogelvet alkalmazni védelemére, midőn azt bizonyítgató-

gálati eljárásból tudják olvasóink, hogy Karagyorgyevics herceg Mihály fejedelem megölésének bűnrészeségével van vádolva; hogy ő szította és pénzzel elősegítette az összeesküvést; hogy az összeesküvőkkel egyenes összeköttetésben állott.

E vádakát számos körülmény igazolja; és mentésül nincs semmi, legfőleg a régi tévfogalom: hogy az uralkodók tulajdonosa az általuk kormányzott országoknak.

Örvendéses jelenség, midőn e némely körökben még mindig gédeltetett nézet törvényszéki ítélet által tekintetik semmitörőnek.

Örömlünk különben nem az agg herceg bukása fölötti káröröm. A ki bűnre, törvény és emberiség elleni cselekvényre téved, az mindig szánalmunk tárgya. Kétszerezsen szánjuk a herceget, mert valószínű, hogy ő maga, elavult fogalmainál fogva, jogosnak tartotta eljárását.

Karagyorgyevics herceg atyja Kara György volt, egykor disznókereskedő, utóbb Szerbia fejedelme, nyers, tudatlan, vad, de vitéz ember. Vitézsége trónra juttatá; kogytelenségeért meggyűlölte népe és megölte Milos, hasonlag szabadsághős, hasonlag fejedelem. A tavaly megölt Mihály fejedelem Milos fia volt, valóban szeretett és jeles uralkodó.

Milos és Mihály közt, 1842-től 1858-ig Sándor herceg uralkodott, mert a nép elűzte Milost és őt emelvé helyébe. 1858-ban őt üzték el Mihály végett.

A két család közt onnelfogva természetes volt az ellenséges indulat, s habár barátságot szünletek is: ha Karagyorgyevics Sándor szolgált is Obrenovic Milos alatt; ha Obrenovic Mihály meg is kérte Karagyorgyevics leányát: lehetett gondolni, hogy Szerbiát még rázkódások érik a két trónigénylő család miatt.

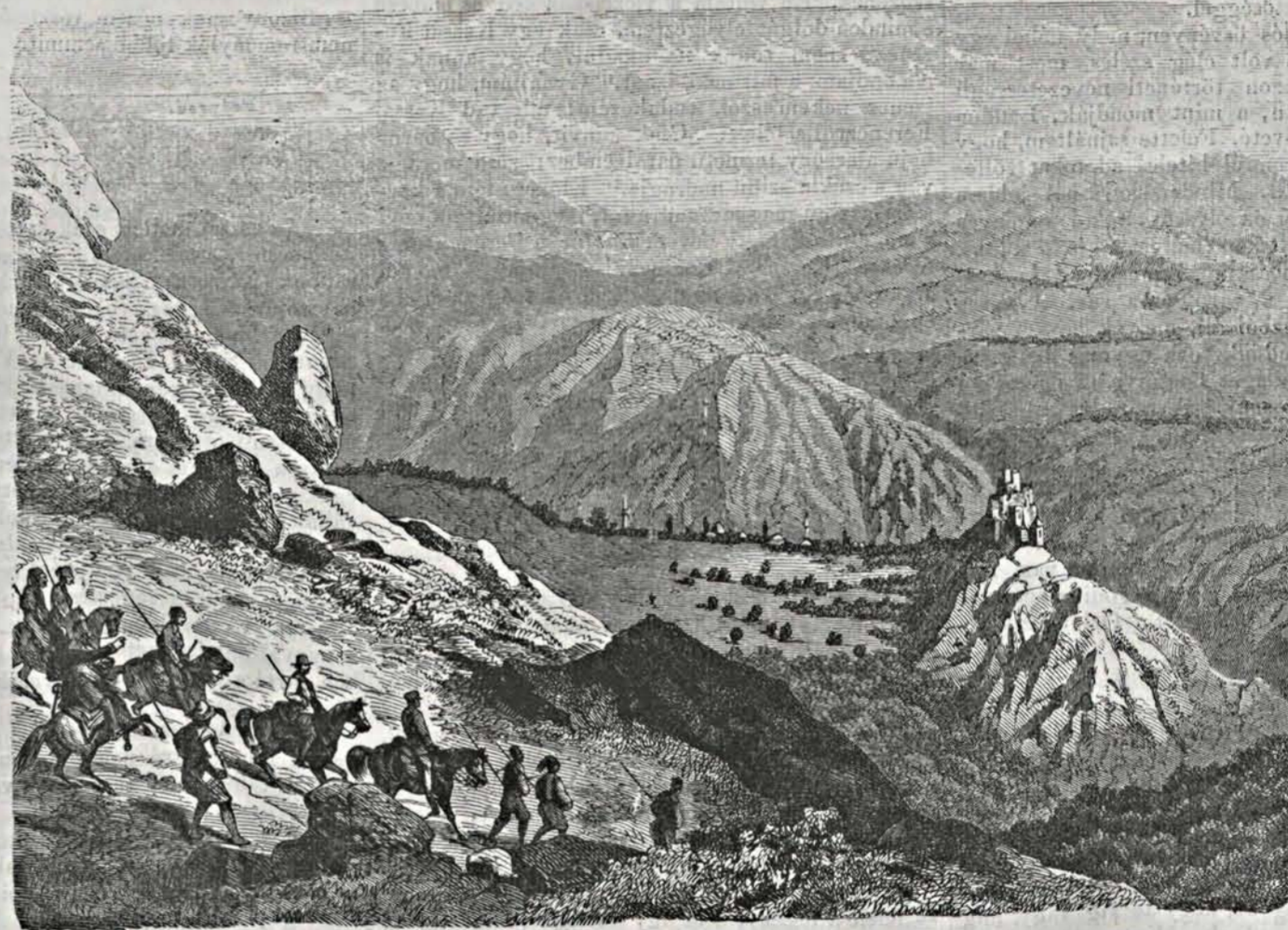
A minthogy Karagyorgyevics Sándor nem is hagyott fel soha családja trónra emelésének szándok-

kával: a mint porének áttekintése mutatja. Maradéknak tanulságos lecke ez, hogy az egykori uralkodót is csakugy kereszt alá vonják a közönséges büntényekért, mint más szegény ember fiát.

Karagyorgyevics Sándor hg 1806-ban született; már apjáról nagy vagyon örökölt, melyet növelt még uralkodása alatt. Fekvő birtokai Magyarországon és Romániában fekszenek, hazáján kívül.

A Mihály ellen vitt fondorkodás vagyonsát is megviselte, mint-hogy a pénz-költségek több éven át

egyedül ránehéztek; és az összeesküvők értettek hozzá, hogyan kell kizsákmányolni a gazdag s jóhiszemű öreg embert. Pöre bevégzetéig minden vagyona zár alatt van. — A belgrádi törvényszék elmarasztalta és 20 évi fogságra ítélte a távol levő herceget. Ez ítélet természetesen nem emelkedhetik érvényre, miután Magyarország nem adta ki.

Sokol vára Szerbiában.

hatalmak de ideig 3000 nagy sorhajót s több mint 400,000 közép nagyságu és kisebb tengeri jármüvet építettek.

(Babonaszag a kínaiaknál.) A kínaiak minden fontosabb kérdésnél jószokozatnak s e ezélra festett sorjegyeknek vannak, vagy pedig apró és búbájós alakokkal (betűkkel) beirt falemezeket s más efféle használnak. Ezeket kivül madarakkal és tekenős-békkákkal is jószokoznak, s kivált az utóbbiak nagy tiszteletben és hírbn állanak elöt-tök, mert hiedelmök szerint, azok hátán 28 égi jegy látható és természetfeletti ismeretekkel bírnak. S ezért Kínában, fölkép a nagyobb városokban, számtalan efféle jószokozat állanak mestersége három század óta a legszebb virágzásnak örvend. Ugyanis 800 évvel ezeltt három tartományban zavargások törtek ki; egyik a másik ellen harcolt és egy csan-keo (varázsló) büvésze-

tével a békét helyreállította s egy akkor dühögött ragadós betegséget megszüntetett. A Fo és Tao papjai ez idétől fogva ezt a szokást fenntartották. A varázs pedig több betűnek egy feloldhatatlan egészeszé való összekötésében áll. Ha pedig valaki fel tudja oldani, akkor a varázs elveszti erejét. A kínaiak babonaszag közé tartozik a többiek kö-zött az is, hogy naptárjaikban az év szerencsétlen napjait föl szokták jegyezni és meghatározni azon foglalkozásokat, melyeket csak ezen vagy azon a napon szabad folytatni. Így például egyik napon csak házassodni szabad, a másikon temetni, a harmadikon ezt, a negyediket meg csak amaz végezni. A naptárban egy évre nem kevesebb, mint 150 ilyen végzetes nap van följegyezve.

** (Az orvosi tánc az indusoknál.) Indiában a dob ezen ellenkező célra használtatik, mint nálunk; ugyanis betegségek elüzésére vagy meg-

nyugtására, a haldoklök megem téására a halálto szóval mint lelki és testi gyógyser. Minden egyéb gyógymód kimerítésénél az utolsóhoz nyulnak, a dob varázseréhez. A család összegyöl a haldokló ágya körül: az atya, az anya, a nó vagy legidősb gyermek, rendszeren azonban egy a nőméből elkezd a dob lassu szomorú itései alatt nyugve sohajtna és zokogni, mindinkább emeli hangját, és utóbb sziv- és fülhasító iszonyatos ordításba tör ki. A dobon rögtön élénk tánczítényt vernek, a jelenlevök ünnepléses kört képeznek, s míg a szomorgó személyek zokognak és jajveszkelnek, addig a többi tánczol, míg a beteget pokoli lármájukkal az örökléthe segítik. Minél gyengébb lesz a szerencsétlen, annál erősebben verik a dobot. A láрма és zsongbas utóbb oly iirtözös lesz, hogy a legvadabb vihart föllülmulya. A benszülöttek e szertartást orvosi táncznak nevezik.

T Á R H Á Z.

A királyi pár zágrábi utja.

Az uralkodó pár zágrábi utja politikai jelentőségü itény. Az alkotmányosan megkoronázott magyar király magyar miniszterelnöke kíséretében látogatja meg Horvátországot, a magyar korona alkotmányosan visszacsatolt részét, mely eddig ellenségesként tekinté az anyaországot.

A horvát nemzet átértette e látogatás fontos-ságát és midön kitörő lelkesedéssel üdvözli az alkotmányos uralkodót, az utóbbi idökbén létesült közögi kiegyezés felett is megnyugvását nyilvánítja.

Erdekesnek és fontosnak tartjuk a lehetőleg részletesen ismertetni ez utazást.

Ö Felsegeik f. hó 8-kán reggel 7 1/2 órakor indultak el Budáról. A váratlanul beköszöntött zord idö következtében Mária Valeria főhgnó Budán maradt. Ö Felsegeik csak egy különvonatot vettek igénybe. A Zágrábban levö udvari személyzet összesen 140 egyénből áll. Ö Felsegeik kíséretében voltak Andrássy Gyula gr. és Festetics Gy. gr. miniszterek, Andrássy Gyuláné grófné, a királyi főudvarmesternő, Nopcsa b., a királyné főudvarmestere. A budai pályaudvarnál Ö Felsegeiket József és Albrecht főhercegek, Wenkheim B. b. belügyminiszter és Zichy Ferencz gr., ez utóbbi mint a déli vasutttársaság elnöke, fogadták. Ez utóbbi rövid megszülitása után Ö Felsegeik helyet foglaltak az udvari waggonban, mire a vonat megindult a nagyszámu jelen voltak éljenzései között. A vonatot maga Bontoux ur, a déli vasutttársaság forgalmi igazgatója vezette.

Székesfehérvárt nagyszámu néposoport által üdvözölték. Szögényi főispán rövid üdvözölö beszédet tartott, melyre Ö Felsege a királyi kegyteljesen választ s a fölléltott díszcsapat felett szemlélt tartott. — A vidék népe minden vasuti állomásnál nemzeti lobogók s zenével jelont meg. Mártonvásárról, hol a vonat 4 perczig megállt, Ö Felsege lelkes éljenzetés köz ki szállt a vonatból. Csontos szolgabíró üdvözölö beszédet tartott, melyre Ö Felsege néhány kegyes szóval választott.

Nagy-Kaniszára 1 óra körül érkeztek Ö Felsegeik; ott fél órára meg is pihentek reggelizés végett. Kiszálláskor gr. Szapáry Géza főispán üdvözölö beszédet tartott, mire királyi Ö Felsege így választott:

„Köszönöm a szívelyes fogadtatást, meg vagyok gyözödvé, hogy a magyar mindenkor s mindenütt szivesen látja fejedelmét, viszont én is mindenkor s minden alkalommal azon vagyok, hogy boldognak és elégedettnek lássam. Ez leg-szebb örömem! Vigyékk küldöknek változhatlan vonalmamat!”

Ezután többekkel pár szót váltott a legszívelyesebb nyájassággal Ö Felsege, mely idö alatt sem lehetett a messze elnyuló néptömeget lecsillapítani a folytonos „Eljön a Király!” „Eljön a Királyné!” kiáltások miatt.

Pár percz mulva Ö Felsege is bevonult az étterembe, gr. Andrássy miniszterelnök, gr. Festetics és b. Bedekovics Kálmán miniszter, gr. Szapáry Géza főispán urakkal s katonai kitünöb főtisztekek együtt. Ö Felsege a királyné mellett már ekkor helyet foglaltak Thurn Taxis hercegnö és gr. Andrássy Gyuláné.

Ö Felsege a király huszár egyenruhában volt, a királynö Ö Felsege pedig egyszerű fekete selyem ruhában, bársony felöltövel, kis magyar kalappal, lehetö egyszerűen volt öltözve.

A reggelizés alig tartott fél óráig, midön újolag leirhatlan lelkesültég mellett az udvari dísz-

vaggonba szállottak ö Felsegeik s szünni nem akárö éljenzés között a vonat lassan megindult.

A „Zalamosogyi Közlöny” írja, hogy ö Felsege a királyné részére Letenyéről a miniszterelnök urnak édes anyja gyönyörö virágcsokort küldött be, melyet gróf Andrássy Gyuláné ö Felsegének kézbesített is, ki elmenetkor azt kezében tartotta.

Ö Felsegeiket Horvátországban Zapresica állomásán üdvözölték először küldöttségileg, még pedig helybeli egyszerű földészek; a horvát határoktól fogva az egész vonal ünnepiesen ki volt világítva; a számos rom és fellegvár vadregényes látványt nyújtott a bengáli villágításban.

A zágrábi indöházalán a bán, b. Rauch s báró Gablenz várták a Felsegeket. A váró-teremben a polgármester üdvözölö a Felsegeket, mire a király így felelt: „Örvendek, hogy hosszabb idö mulva ismét megláthatom Zágráb hü városomat. Nekem s a királynénak különös meglegedésünkre válik, hogy loyális érzelmeik kifejezését személyesen elfogadhajtuk. Tudassák polgártársaikkal szívelyes üdvözletünket.” A bevonulás a közönség legzajosabb zsviói közt történt. Az utczák ünnepiesen ki voltak világítva és fellobogözva, örömtüzek égtek a hegyeken s a Száva partján, a lelkesedés mindenütt igen nagy volt. Hosszu kocsiorsón vonult be az udvar, melynek élén főurak képezték a banderiumot; a király nyitott, a királyné zárt kocsi-ban ült. A bán épületnél másodsor üdvözölte a bán a felségek párt. A királynén fekete bársonyruha és magyar kalap volt. A tömegek egész éjjel hullámoztak az utczákon. Andrássy, Beust, Bedekovics és Festetics minisztereket az országgyölés küldöttségileg üdvözölték. Strossmayer püspök is Zágrábba sietett.

A zágrábi fogadtatás előzményeiről ezeket írja az ottani újság: „Az utczák mindinkább élénkülnek. Zászlök lobognak szerteszt a nyüzsgö tömeg fölött. Minden ablakból szövet-s lomb-ördö folyik alá. Most vannak az utolsó előlézületek az ünneplésre, mivel a délután az — öröme. Ne omelje ekkor egy munkás-kéz se munka-eszközét. Hassa át az öröm hullámlása a legalább rétegeket is! Itt egy guirlandot erősitenek meg, oda még egy koszorut tűznek; de még néhány szines lámpát alkalmaznak, ott rontja a színvegyllet öszhangját más; elviszik. Ezek a gondos, rendezet kéz utolsó igazításai. Mindenütt simit még egyet, rendbeszed, áthelyez, kiigazít; azután rendben van minden. Ott vig pórszer jó az llicca fölöl, utánuk nejeik, leányai; minden arcz örömtöl sugárik. A nők bámulják a sok ékességet, a férfiak vig dalt zengenek. Omnibuszok, bérkocsik robognak a tömeg között, a zaj a tömeggel nöttön nö. Az idegenek bámulnak a nyüzsgö sokaságon. Az llicca-térröl a hosszú- és kép-utczán át hullámözva, a Mark-térré ömlik a tömeg; majd egy ellen-áramlat a Jellacsics-térra ragadja. Itt egy fényes fogatnak csinálnak utat a rendezök, s szajról-szajra megy egy-egy ünneplöbör egyéniség neve, ott tarka-barka csoport vig hangon cseveg a nap eseményeiröl. Újságot tud s beszél mindenki, száz és száz változásban ugyanazt; ki mondja meg, melyik igaz e változatok közül s melyik a költemény? A felsö lliccánál kevésbbé hemzseg a tömeg. Itt emelkedik az egyik diadaliv falkoromájával, onnek tetejéről köszönti majd ö Felsegeket az első dörgö, „szivio!” Zászlök lengnek rajta vig csattogással, ép, mint a közeli Jellacsics-téren s a szomszédos pompás épületeken. Az egész város szerte fény- és ékességbe öltözött; de a tüzpontot mégis az alsö llicca, a hosszú-utcza és a Mark-tér képezi. A mészárszék-utcza szögöl-

tén a Bothe-ház ragadja magára figyelmünket majd a Pongrácz-féle ház, előlézületivel fényes kivilágításra. Zlatarovich, Milecsics házai virágfüzérökkel ékesítvük. Tovább haladva, a nagy diadalivhez örnök, melynek dús szinvegylte vonja látványt nyújt; majd a két obeliszk mellett magára figyelmünket, czimereivel és lobogóival. A város díszében azon szívelyessé rejlik, mely a szívből ered; azon háborítatlan hazafiai érzet, mely önz egyszerű nyilatkozataiban többit mond, mint a legékészöb szavak mondhatnak.”

Közleményünket a következő távirati tudósításokkal egészítjük ki:

Zágráb, márcz. 9. Királyi ö Felsege ma fogadta az országgyölés tajnit testületileg, és a hatóságok küldöttojait. Az országgyölés üdvözletére ö Felsege lobót horvát s késöbb német nyelven így választott:

„Örömmel fogadom önök hödolatát a királyné nevében is. Örülök rajta, hogy alkalman van, önöknek szóval is kifejezhetni teljes elismerésemet ama hazafias készségért, melylyel a Magyarországgal való kiegyezés alkalmából atyai szándékaim létesülését előmozdíták. Meg vagyok róla gyözödvé, hogy önök ezáltal a legbiztosabb alapot nyertek meg, honuk üdvös kifejölésé számára, s hogy a két testvér-nép öszinte egyetértése mindkettö jóléte emelésére nézve a leghatályosb eszköznek fog bebizonyulni.”

A helyhatóságok küldöttségének szónoklatára ö Felsege ezt választotta:

„Örömmel fogadom horvát-szlavon helyhatóságaim üdvözletét. Bizton hiszek arra számíthatni, hogy önök a közigazgatás és törvénykezés czél-szerű kezelése által atyai törekvéseimet buzgön támogatandják. Vigyékk meg megbízóinknak az én s a királyné szives üdvözetét.”

Márczus 9-én délután a király és királyné a lakosság élénk és lelkesült éljenzései közt a városban sétá-kocsizást tettek.

A színházi díszelöadás fényesen sikerült. — Ö Felsegeik dörgö „Zsviók” és „Eljének”-kel fogadtattak. Gr. Andrássy, ki előbb jelent meg mint ö Felsegeik, szintén hangos „Eljének”- és „Zsviók”-kal fogadtattott. Beust gróf az előadás folyamánban jelent meg a színházban.

Zágráb, márcz. 10. Ö Felsege ma délelött szemlélt tartott az itteni helyörség felett; oda- s visszamenete alkalmával a nép nagy lelkesedéssel üdvözölte. A szemle után magán kihallgatásokat adott ö Felsege.

A királyné ma meglátogatta a szürke-nénikéket, a kisdöd-övodákat s más közzintézeteket.

Királyné ö Felsege a fumei küldöttségéhez így szölt:

„Sajnálom, hogy Fiumét ezuttal nem látogathatom meg. Mindazáltal vigyékk meg polgártársaiknak szives üdvözletem mellett azon biztosítást is, hogy önök városának jövője és jóléte iránt a legmelelegb rokonszenvet táplálom.”

Zágráb, márcz. 11. Gr. Andrássy miniszterelnök a horvát országgyölés néla tisztelgö küldöttségének horvát nyelven felelt, mi a legzajosabb zsvióval fogadtattott. A miniszterelnök a horvát kiegyezésröl szölt, mely — ugymond — semmiben sem csökkenté Horvátország jogos oha-jainak teljesítését. A kiegyezés ömelé a korona fényét, a két testvér-nép jólétét s a jövő fényesen igazolni fogja a horvát országgyölés eljárását.

Királyné ö Felsege 12-ikén indult vissza Zágrábból Budára; a király előbb Fiuméba megy, onnan 19-ikén érkezik vissza.

Melléklet a Vasárnapi Ujság II-ik számához 1869. márcz. 14.

Irodalom és mívészlet.

— (A színházi képezde gyakorlati vizsgái) közül a drámai márczius 10-kén délbén folyt lo a nemzeti színpadon. A növendékek gondos készölése, bátor és fesztelem modora a színpadon, továbbá legtöbbszörigen értelmes szavalása, valóban dicseréret érdemel s a tanárok munkálkodásának dicseréte eredménye. A hol a szerep épen talált az előadók egyéniségéhez, már teljes élvezetet is nyújtott játékuik egy-egy jelenetben. Így pl. Rakosi Szidónia k. a. a lowardi árva szerepében, vagy Helvety Laura k. a. a Göthe „Testvérek” czimü darabjában a nagyon szépen, költöleg jellemzett naiv leánya alakjában. — A férfiak közül is töb-ben látszanak hivatással bírónak, s kivált hangjuk tisztasága és érzeze nagyon jó hatást tett. A közönség nagy meglegedéssel tavozott s érdekekkel várja a vasárnap d. u. tartandó vigjátéki vizsgát.

** (Lamartine) négy kötetre terjedö emlékiratot hagyott hátra. Az egész tisztázott saját kezétöl. Dolgozott, míg keze bírta a tollat.

** (Dr. Ditz Henrik) „A magyar mezögazdaság” czimü jóles munkájának magyar fordításából a 2-ik füzet megjelent, Aigner és Rautmannál. A kiadók jelentik, hogy e füzet a nyomdák tulhalmozottsága miatt késétt az ígért idön túl; a többi füzet rövid idön megjelenik. Ditz munkáját mint önz emilitetünk, Halász Gábor fordítja magyarra. Egy-egy füzet ára 1 ft.

— (Gyárfás István,) kitöl néhány jeles történeti közlemény jelent meg a „Budapesti Szemlé”ben, „Századok”-ban stb., s ki már huzamos idö óta behatön foglalkozik a jászunkok történelmével, most előlézetést hirdet: „A jászunkok története” czimü három kötetes munkája első kötetére, mely 30 iven a régi hún-seythák történetét tárgyalja a legrégibb idötöl az Árpád alatti honfoglalásig. Az előlézetés 2 ft 50 kr. a szerzözhöz Halasra küldendö apr. 15-kéig. Ajánljuk a történetkedvelö közönség figyelmébe.

** (Az „Erdészeti Lapok”) szakközlöny nyolczadik évfolyamának II. füzetét megjelent. Tartalma: Fonóvessző-tenyésztés. Az orsz. erdészeti egyesület közgyölése Debreczenben. A magasabb hegysegekröl és azok újra erdösítéströl stb.

** (Kömöcsy Józsefnek) a Kisfaludy-társaság által kitüntetett szatírja: „A nyolcék” egy kis füzetben megjelent Aignerél. Ára 30 kr.

** (Beküldettek szerkesztöségünkhöz: 1. Ész-revételek Kossuth Lajosnak „Együttes válasz sokaknak” czimü leveleire. Irta Bodnár István ügyvéd, B.-Gyarmaton. Ára 20 kr. — 2. Beszéd, melyet a pozsonyvárosi Deák-párt alakulásakor 1869. febr. 14-kén tartott Bartó Béla. Nyomatott Pozsonyban.

** (Jövö ápril elejétöl kezdve) német nyelvü politikai ellenzéki lap fog megjelenni, a „Hon” által képviselt politikai elvek szellemében.

** (A kolosvári színpadon) nagy hatással adtak közelebböl egy „Eglantine” czimü színmüvet Mauthner Edétöl, Sámi Lajos munkatárunk fordításá után. Szépné jutalmára került színre és általános elismerésben részesült.

— (Uj zenemüvek.) Táborcsy és Parsch kiadásában ismét két új zenemü jelent meg: „Czigány vagyok, rest a nevem” csárdás zongorára, s zongorára szerzö Körner A., ára az elsőnek 60 kr., az utóbbinak 50 kr.

— (Mai számunkhoz) mellékelve küldetük szét a „Nefeletts” szépirodalmi és drvatlap előlézetési fölhívása a jövö évnegyedre.

Közzintézetek, egyletek.

— (A magyar tudományos akadémia XXIX-ik nagygyölése) folyó évi ápril 10—17. napjaira, következő rendben tüzetett ki: 10. A megjelenés. — 11. Osztályok értekezletei. 12. (Rendos osztályülés 13—14. Nagygyölés. 16. Igazgató tanács ülése. 17. Ünnepléses közülés.

** (A magyar tud. akadémia) f. hó 8-kán tartott matematikai és természettudományi ülésében Kubinyi Ágot elnökölt. Értekezés csak egy volt, de az öt órától 8 feléig tartott. Az értekezö — Petzval Otto — általa gözdölönök nevezett szerkezetet mutatott be rajzban, s azt körülmenyesen leírván, az elméleti részletezésen kivül annak gyakorlati oldalát is felmutatá, kiemelvén e téreni jelentőségét. E szerkezet a gözgépeket akarja jeformálni; Petzval találmányának, állítása szerint,

fö ölnye az erőkimelés. A felolvasás végeztével töb-ben ellene szöltök, azt állítván, hogy ez elméletül régen ismertik, de kivihetetlen. Petzval nem tartja annak. Eldöntés a gyakorlatra maradt. Titkár jelenti, hogy a rimaszombati takarékpénztár 100 forintot küldött a fedél kiépítésére.

** (A nemzeti színház igazgatósága) müntazási tökétt készül alapítani, melynek kamataiból a tehetségesb tagok a színpadokban külföldi utakat tennének, tanulmányozás végett.

** (Egy részvény társulat) Pesten létesítendö magyar operette látványos színház ügyében vasárnap, márcz. 14-én délelött 10 órakor, a nemzeti kör nagy természet alakuló nagygyölést fog tartani. — Az ügy élén Szitányi Izidor, Wahrman Mór, Ballássy Antal és Gelléri Szabó János urak állnak.

** (Az irói segélyegylet pénztárnoka) Szathmári Lajos, ki e tisztot eddig is sziveségböl teljesíté, — most halmozott teendöi miatt lemondott a pénztárnokságröl. Az egylett pénztárnoka ezentül a magyar földhitelintézet lesz.

** (A népbankok) lelkes pártolója Kenessey Kálmán, irásban és tetben egyaránt buzgölködik, ez üdvös eszmének minél nagyobb mérvbeni való-sítása körül. Fohérmegyében máris sikortilt néhány, szép sikerrel müködö népbankot létrehozni. E napokban pedig küldöttségileg kérték fel, nyújtson segédkezet egy Vácztól felülantandó ilyenmü intézet életbeléptetésére.

** (A maros-vásárhelyi takarékpénztár) a magyar királyi földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által m. évi ápril 3-án 4261. sz. a megerösített alapszabályai alapján megalakulva, müködését folyó 1869. évi márczius hó 1-jén megkezdé.

** (Meghívás.) Az orsz. magyar gazdaszönyok egyletének éves közgyölése márcz. 20-kán délelött 10 órakor a városi redout nagy éttermben fog megtartatni; nem tagoknak megjelenése is szivesen fogadtatik. Pest, 1869. márczius 6-án tartott választmányi üléséböl. — Szupa György, jegyzö.

** (A franciaiz-magyar bank) megalakult. A bank alapitökéje 32 millió, mely 200 ftros részvényekre van fölözsva. Elnökéül gr. Károlyi Ede választatott meg.

© (Az „együtömi magyar egylett”) márczius 15-én ünneplétt készült tartani Kairoiban. Évfördölöje e nap egyzerszind a kis számu, de lelkes egylett megalakulásának is; ez egylett most segélyegyletté alakult át. Alexandriából és vidékéről az összes ott levö magyarság meg fog jeleni az ünneplésre Kairoba. A német, olasz, francia, angol munkás-egyleteket is meghívták.

Egyház és iskola.

** (A pesti egytetemhez) rendez tanárrá nevez-tetett ki dr. Riedl Szende, a német nyelv és irodalom tanszékére.

** (Pestvárosi ipar-tanoda) ünnepléses megnyitása márcz. 7-én délelött ment véghez a real-tanoda nagy teremében. — Az ipartanoda Pestvárosra által tartatik ugyan fonn, azonban ahhoz mintegy 1000 ftnyi segélylyel a kormány is járul. A megnyitö-beszédet Havas Ignác tartotta, mint a város megbízottja, s ajánlá az intézetet mindonkinék és főként a kormányának, mely különben is teljesen méltányolja az intézet horderójét, — figyelmébe. Ezután Mészáros Ferencz vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos, mint a miniszter helyettese tartott beszédet.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

— (A napszámdrágaság okai.) A „Gazdasági Lapok” közli az orsz. magyar gazdasági egyesületnek emlékiratát a napszámdrágaság ügyében. Ezen emlékirat szerint a napszámdrágaság okai következők: 1) A gyér népesség; 2) a népesség aránytalan fölöztsága; 3) a megváltozott gazdasági viszonyok, különösen a magtermelés tulemelkedése, általában a gazdálkodás belterjességének fejlödése s a földmivélés területének nagybödösége; 4) a két utóbbi év jó, illetöleg kiegléttö termése; 5) a múlt évi tavasszal a fővárosban megindult nagymérvü építkezés; 6) az országos vállalatok mozgalma, nevezetesen a vasuti építkezések; 7) a gumiipar emelkedése; 8) az eszéltárás és különösen az aratók fölöztsége körüli visszásságok; 9) a különféle vállálegyeketek nagyszámu ünnepei; 10) a megszaporodott pénzmenyiség; végre 11)

a munkásnép követeléseit s rendetlonségei hajlamát fokozta azon lelkiismeretlen igazgatás, mely földadatul tüzte ki, a fönlálo rend és törvények iránti tiszteletet a nép kebléböl kiirtani.

** (Pestváros) nagy kölcsönének egy része 300,000 ft, a közönség számára e hó 18., 19., és 20-ik napján fog aláírásra kitétetni. 100 ft névleges értékre 93 1/2 ft befizetendö; a visszafizetés 33 év alatt történik, addig 6% kamatozással. A kölcsön adómentes, félévenként kisorsoltatik s az aláírt összeg öt részletben fizetendö be és pedig az első f. é. ápril 1-én, az utolsó 1870 jul. 1-jén.

** (A hamburgi vágöhidak) tanulmányozására Pest városra által kiküldött bizottmány f. hó 29-én indul utnak; tagjai: Kammermayer Károly városi tanácsos, Flór főorvos, Diescher József építész, Cserhalmy Ferencz városi fölügyvivö, Virág A. képviselő, Riegler J. vásári fölügyelő, és Vogler József városi mérnök.

** (Transparens hirdetések.) Gira Ferencz engedélyért folyamodott a városhoz, hogy töb-bé élénkebb helyen öntött vasból készült nyolcz-szegü kioszkokat állíthasson fel, melyekön transparens hirdetések és mindegyikén egy-egy transparens óra lennének alkalmazva.

** (A Gellérthegy keleti oldalán) köbányát fognak nyitni, mely után a vállalkozók évenként 1000 ftrot és 100 köbölnyi anyagot, ezenfelül pedig minden köböl után 1 ftrot adnak a városnak.

** (A disznókereskedés Köbányán) naponként nagyobb terjedelmet nyervén, beállott egy disznóölésre szánt épület szükségessége. E miatt a városi tanács a Hamburgba küldött bizottmányt megbízta, hogy különös figyelmbe tárgyalja a teget az ottani nagy magán disznó öletési helyeket, melyekben naponként 500—600 disznó öletik le.

** (A legközelebbi marhavásár) Pesten a marhavész miatt nem fog megtartatni.

Közeledés.

— (A lánchid meglátása) ügyében erőlyesen folynak az alkudozások. A loltár fel van véve s a tárgyalás eredményét a f. hó 20-án tartandó közgyölés elé terjesztik. A kormány s a lánchid-társulat közötti alkudozás Károlyi György gr. és Wodianer Albert báró urakra bízott.

— (Dunai közlekedésünk) folyton növekvötélben van, legujjabban az „Országos gözhajó társaság” életbeléptése által. Az aláírás f. hó 16. 17. és 18-án lesz a keresk. banknál; úgy látszik, hogy a vállalat jó kezekben van, miután a „Lloyd” szerint a részvények máris 8—9 ft föllülfizetéssel kelnek a börzén.

— (A múlt heti viharok és hóviharok) számos helyen megrongáltak a táviradi sodronyokat. Különösen Eszék és Ukovár, Eszék és Dárda között szávalav heverték a kitépett öslopok, s a sodrony összevissza volt szakgatva. Csak megfeszített fúradózással lehetett a közlekedést helyre-állítani.

— (A kassa-oderbergi vasutnak) nem elég fátuma, hogy ahogy sem tud épülni, de a már kiépült részben sincs köszönet. Múlt napokban egy hegyoldal szakadt le a sinekre, e hó 6-án pedig Teschen mellett másfél öl magas töltésröl lesiklott a vonat, a sinköz hiányos volta miatt. Emberhalál nem történt; két mozdonyvezető, valamint a posta kíséröje azonban súlyosan megsérültek. A közlekedés ennek folytán ismét beállitatott.

Mi újság?

** (Pestmegyei kisgyölése) a választási rendeltartás tárgyában kiadott miniszteri rendeletet, az apr. 12-iki közgyölésre tette át, s a megyei tisztviselőket a szigoru rendeltartásra utasítja. E határozatra a miniszterium újabb rendeletet küldött le Pestmegye alispánjához, hogy a föntebb említett miniszteri rendeletet azonnal hirdesse ki. A kisgyölés erre elhatározta, hogy a megyei bizottmány feloszlatásából és a hivatalnokok fölliggesztéséböl az egyes egyénekre hátrány ne háromoljék: a kisgyölés övásanak fentartásával a miniszteri rendeletet kiadja a tisztviselőknök ki-hirdetésére. Egyszersindn elrendelö a kisgyölés, hogy a vesztégetés és csábitás tanáy, azon keres-mák, melyekben a bor ingyen méretik, vagy a hol vesztégetö lakomák tartatnak, bezárasssanak. To-vábbi megújittatik azon korábbi megyei határozat, miszerint a korcsinák az egész megye területén esti 9 órakor bezárandók.

SKRIVÁN VINCZE

első magyar
selyem- és nemez-kalap gyári-raktára
PESTEN.

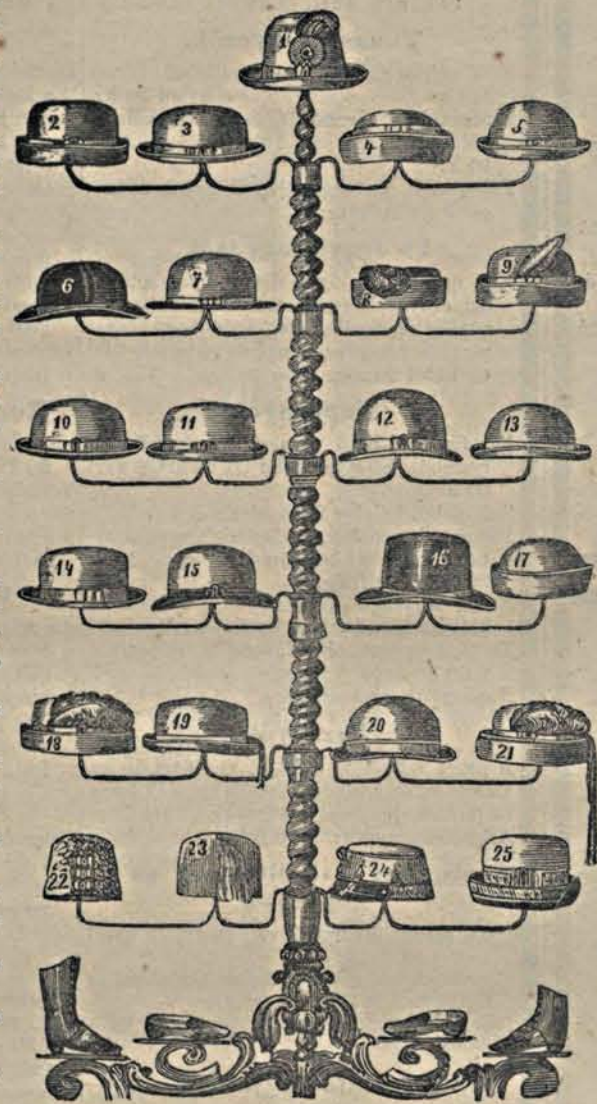
Főraktár: kigyó-tér.

Nagy választék raktár, mindenemű selyem- és nemezkalapokból, urak, hölgyek és gyermekek számára, saját és külföldi gyártmányok, kelme-vadász-kalapkak, házi- és vadász-sapkák, kucsmák, nyakkendők, utazási nemez-topánkák, ugyiszintén hölgy nemez-czipók, bőrtalppal, papuesok és egészségügyi nemezkalapok.

Az összes formák az alanti számok szerint kaphatók. Vidéki megrendelősknél a mellette álló számok pontos kitétele mellett, még a kalapok árát, színet és a fej nagyságát kérjük megjelölni.

Kalapok, festés, tisztítás vagy dívtartás végett a legnagyobb szélességgel elfogadjatnak és gyorsan elkészítetnek.

1. sz. vadász-kalapok, zöldek és szürkek, 3.50, 4, 5, 6 ftig.
2. » félkemények, feketék és szürkek, 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
3. » félkemények és lágyak, fehér és szürke 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
4. » félkemények és lágyak, fehér és szürke selyem szegélyvel 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
5. » félkemény és lágy, fekete és szürke 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
6. » kalapok főt, papok számára, simák 4, 5 ft, selyem-nemez. finom 4, 5, 6 ftig.
7. » félkemény és lágy, fekete és szürke 3.50, 4.50, 5 ftig.
8. » félkemény és lágy, fekete és szürke, selyem szegélyvel 3.50, 4, 5, 5 ft. 50 krig.
9. » félkemény és lágy, fekete és szürke 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
10. » félkemény és lágy, fekete és szürke 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
11. » legújabb alaku félkemény 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50 krig.

Nagybani és darabonkinti eladás.

12. sz. legújabb alaku vízmentes, kemény, fekete és szürke 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
 13. » legújabb alaku félkemény és szürke 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
 14. » széles karimájú félkemény, fekete és szürke 4, 4.50, 5 ftig.
 15. » legújabb alaku vízm. kemény, fekete és szürke 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
 16. » kemény, fekete, sima, nemez és selyemből 4, 4.50, 5, 6 ftig.
 17. » egész lágy, fekete és szürke 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
 18. » inas- és kocsis-kalap, fekete félkemény, 3, 3.50, 4, 5, 6 ftig.
 19. » legújabb alaku félkemény és lágy, fekete és szürke 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
 20. » legújabb alaku vízmentes kemény, fekete és szürke 3.50, 4, 4.50, 5 ftig.
 21. » kocsis-kalap, kemény és lágy, fekete 3, 3.50, 4, 5, 6 ftig.
 22. » kucsmák 2 ft. 50 krajczárjával, asztráknak 5 ftig, persa prém 5, 6, 7, 8 ftig.
 23. » piros török sipka 1.80, 2 ftig.
 24. » huszársipka, piros és különféle színben 3.50 4, 5 ftig.
 25. » inas-kalap, fekete, fél és egész kemény 3.50, 4, 4.50, 5, 6 ftig.
- Gyermek-kalapok kaphatók, a 3. számú félkemény és lágy 2, 2.50, 3 ftig. 9. számú fekete és szürke, selyem- és báronyszegélyvel 2.50 3 ftig. keskeny szalaggal szegélyezve 2, 2.50, 3 ftig. Csacsémok számára felálló karimával fekete és szürke 3, 3.50, 4 ftig, ugyanolyan tiszta fehér 4, 5, 6 ftig.

Titkos betegségeket s tehetetlenséget (nemi gyengesség.)

katonai és polgári kórházakban sikerrel használt egyszerű módszerrel bámulatos gyorsan és alaposan (az utjonnan keletkezettetek 48 óra alatt) gyógyítja Weiss J. gyak. orvos és szülész, az itteni cs. kir. garnison főkórházban kiszolgált osztályorvos, minden alkalmatossággal egy a titoktartás, mint a gyógyezedokhoz jól beosztott rendelőtintézetében Pest, kis mező-utca 33. sz. 1. emelet, (a „Terézsihoz“ emizett gyógytár szomszédságában), bemenet a lépcsőn, naponkint reggel 7 óratól 10-ig és délután 1-4 óráig.

Férfiak és hölgyek részére külön bemenet és külön vizsgálószoba.

Díjjal ellátott levelekre leggyorsabban válasz, és kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. 447 (2-12)

Titkos betegségeket

még makacs és tüdőt bajokat is úgy könnyebben, mint magán gyakorlat folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gátolatnak, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. szám Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Díjazott levelekre azonnal választottatik, s kívánatra a gyógyszerék is megküldetnek. 390 (7-12)

Pest, márczius 21-én 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együft: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politkai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokat illetleg: Egy négyezer hasábotott pet sor vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszori igtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetenyeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön igtatás után 30 krajczár.

Zlatarovics Róbert.

Most, midőn a fejedelmi látogatás öröme az el sem hangzott a testvér Horvátország fővárosában, és a magyar államférfiakat lelkesült éljenzés fogadta ott, hol eddig a magyar nevet gyűlölni majdnem hivatalbeli kötelesség volt: alkalomszerűnek látszik ismét megemlékezni azon férfiakról, kik a horvátok közül a kiegyezkedésnek előkészítői, lelkesült szószólói voltak. Bemutattuk volt e lapok hasábjain b. Rauch Lévínt a bánt, a kibékülési mű lelkét; be Vakano-vics Antalt, ki mint a regnicolaris küldöttségnek elnöke, felénk, Magyarország felé képviselte a kiegyezkedést; ugy szintén Bogovicsot, Suhajt és Zuvicsot, a horvát országgyűlés ki-tünőségeit s az unio létrejötté-nek nevezetes tényezőit. Most Zlatarovics Róbert arczképét veszik olvasóink, ki szintoly lelkesedéssel működött közre a nagy cél elérésére és kiérdemelte magának a magyar nemzet elismerését.

Zlatarovics Róbert 1818-ban Zágrábban született; atyja főhar-minczados volt és érdemei folytán magyar nemességet nyert. Róbert iskoláit szülővárosában végezte kitűnő sikerrel, s miután 1837-ben jogi tanulmányait is befejezte, két évi patvaria után a báni táblánál köz-ügyvédi, 1841-ben pedig Pesten a váltó-feltörvényésznél váltó-ügyvédi oklevelet nyert. Életpályájává az ügyvédséget választván, már 1839-ben a zágrábi nagyrepóst-ság és vránai perjeltség rendes ügyészévé lett, egyuttal azonban bele is sodortott a párt harcba, mely akkor Horvátországban a kedélyeket lázas forrongásba hozta.

Zlatarovicsot is elkapták az illyrismus ábrándképei, mint akkorában a horvát ifjuság legnagyobb részét. Hogy is habozhatott volna az ifju kebel, midőn az egyik oldalon a nemzeti nagyság, egy nagy délszláv-birodalom kecsgetőt alak-jai állottak; a másik rész pedig megnyug-vást követelt azon biztos, szabad, de minden- esetre kisszerű helyzetben, melyben akkor

Horvátország Magyarországgal szemben állott? Mint buzgó illyr, az 1842-diki zágráb-megyei tisztújításnál, pártja győzvé, megyei első aljegyzővé választott, és az maradt 1845-ig, midőn a magyar párt kerekedvén felül, hivatalából kiesett és ismét az ügyvédségre adta magát. Ez időtáiban irta horvát és német nyelven ugynevezett „Kis kátétját felnött emberek számára“, melyben az illyris-mus elveit, kérdésekben és feleletekben, nép-szerű nyelven fejtegette és megkedveltetni igyekezett.

1848-ban fellépett Jellacsics és a bécsi

pártivá, midőn Magyarország a Bach-korszak-ban elveszettnek látszott. Mint a költő Bogovics, ő is át kezdé látni az absolutismus nap-jaiban, hogy a miért mint ifju küzdött, csak ábrándkép volt, s az egész illyrismus, nagy-szerű nemzeti ujjaszületés helyett csak eszközt szolgáltatott a bécsi kormánynak, melylyel a magyar és horvát szabadság sirját könnyeb-ben megáshatta; átlátta, hogy Horvátország szabad, nemzeti létre csak Magyarországgal kapcsolatban juthat ismét.

Az 1861-ben ujból megnyílt politikai élet határozott unio-nistának találta; mikor pedig az, kivált tisztviselőre nézve, eléggé veszélyes dolog volt. Zá-gráb városának egyik kerülete által a tartománygyűlésbe képviselőül választván, Bogovics-csal s még néhány elvaráttal unio-programmot szerkesztett, mely sokban hasonlít a tavaly létrejött kiegyezkedéshez. A terv megbukott, a magyar-ellenes párt győzött, és nem mulasztá el a hivatalnok Zlatarovics-csal sok-féle faggatás és boszantás által éreztetni nehezletését.

1865-ben új tartománygyűlés hivattott össze. Zlatarovics ismét megválasztott, bár az akkori kormány mindent elkövetett, hogy megbuktassa. Az unio-küz-delmek azonban most is meddők voltak, míg 1867 elején a dualis-mus Magyarországon győzött, és Bécsből megszűntek szítani a magyarellenes ellenzékeskedést. A fordulat azonban oly váratlan állott be, és a horvátok oly ke-véssé bíztak a bécsi kormány őszinteségében, hogy midőn Sok-cesvics bán — előbb az uniónak határozott ellenzője — a tarto-mánygyűlés hivatalnok-tagjait felszólította, ne ellenezék az uniót és a dualismust: mindannyian

ZLATAROVICS RÓBERT.

habozva, kitérőleg feleltek: ne kényszerítsék őket a nemzet halálós ellenségeinek, a magyaroknak kezére dolgozni; csak Zlatarovics — akkor a báni tábla titkára — jelenté ki, hogy bízik a magyar nemzetben, és az unio mellett fog szavazni, melyért eddig is küz-dött. E bátor fellépés felbőszíté ellene a

FÜGGÖNYÖK,
4 ft. 50 kr., 6, 8, 10, — 20 forintig.
Türsch F.-nél
Pesten, véder-utca 19-ik szám.
Hímzések, fehérmű, csipke.

Az eperfa-
és
selymentenyésztés
gyakorlati népszerű szabályai
különös tekintettel az egyszerűsítés és idő-nyerésre.
Egy függőlektől a gyümölcsfa-és méhtenyésztésről.
Kevésbé ismert, azok nevéi s gyermekek számára sok évt igázorlatát tá-poztatás után szerkesztette
Wukasinióvic Antal,
Harmadik díjazott kiadó.
Ára 80 krajczár, vidékre 85 krajczár.
449 (1)

Víz által légzárolt
SZOBA-ÜRSZÉKEK,
melyek által a bűz tökéletesen elzáratik, darabja 5 ft., lakkozott 8 ft., csinos szer-kezetű s finoman lakkozva 15 ft.
Készületek, melyek minden árnyékszékhez alkalmazhatók, s mely által a lég-nyom és bűz tökéletesen eltávolítottatik, darabja 8 ft. Mindkét tárgyat illetőleg egy kir. szabadalommal ruháztattam fel.
Egészen teljes és díszes Angles-ek vintartóval, porcellán-oszszével erős hor-gyá-csözből szilárd gépezettel, famunkálatlalt együtt, minden házi árnyékszékhez könnyen alkalmazható, helyben állítva egyévi jóállás mellett 80 ft. Mustárk mindenkor tartatnak.
Ezerszeresen megpróbált, általam feltalált és szabadalmazott
KEMÉNY-FEDELZETEK,
gömbölyű vagy négyzetűek, melynek alkalmazása által a füst a konyhából s lak-helyiségekből nyomtalanul eltűnik, egy darab ára 10 ft.
A pakolásért darabonkint ládával együtt 1 forint számítatik.
Továbbá folytonosan készen kaphatók furdó- és ülőkák a legerősebb hor-gyá-csözből.
Moderateur és petroleum lámpák nagy választékban, valamint nagy készlet a legfinomabb amerikai petroleumból, a lehető legújantnyosb árért.
MIKSITS KÁROLY,
bádogos-mester.
353 (9-12) Raktár: rózsater 2. sz. a., a varosháza mögött.

Az „Ország“ biztosító-intézet
t. cz. részvényesei ezennel tisztelettel felkértem az első 30%-től részletet vagyis részvényenkint: o. é. harmincz forintot
folyó évi márczius hó 20-tól 31-ig
az intézet pénztárába (Erzsébet-tér 2-ik sz., 1-ső emelet) befizetni.
A részvényekre teljesített előfizetések az ideiglenes nyugta visszatartása mellett ezen részletfizetésbe be fognak számítatni.
Pesten, márczius havában 1869.
466 (1) **Az igazgatóság.**

BECKER KÁROLY V. (1-6)
kész fehérruha és rövidáru kereskedése
Pesten, fehérhajó-utca 1. sz.
a „fehérhajóhoz“ emizett szállodába helyeztetett át,
(ezelőtt Servatiér 5. sz.)
Ajánlja magát mindennemű fehérruha és ágynemű készítése rendelesek elfoga-dására. A francia módszer szerint teszi méreket után gyakorolván a szabást, elvállalja a hibás szabású ingeknek megjavítását. Ajánlja nagy választású készleteit hölgyek, urak, leánykák és gyermekek számára, rumburgi, hollandi, irlandi s kreasz vászon-és színes nyári ingekben, ugy szinte minden nagyságu gatyáknak lépésben varrás nélküli lovagló alsó nadrágokban, és különösen czérszerű egyvarású férfiláblélekben. Nem-különbösen nagy mennyiségben találhatnak készen a legújabb divatu női ingek, nadrá-gok és háló-öltönyök. Egyszermind ajánlja varró- s kötő-czérna, kötő- és himző-gyapot, varró-selyem, len- s gyapot-szalag, pólya, selyem- s gyapot-perlit, — gyapot, czérna- s selyem-füző — varró-, himző-, kötő- s horgoló-tű — hajítá és gomboztá, s gyűszű szerelvényét, kötött s horgolt kis gyermek fejkötő s öltönyök, női és férfi harisnya és minden ebbe vágó eszközök a lehető legújantnyosabb áron kaphatók.
Raktára a cs. kir. kizár. szab. FOG-PAPIRNAK
Facsányi II. gyógyszerésztől Pesten
rheumatikus fogfájás ellen.